

ЕСТЕТИЧНІ РІШЕННЯ У ПРОСТОРІ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРИ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД ПОМІЖ МІСТОМ ТА СЕЛОМ

Н. Савчак, к.т.н.

Львівський національний аграрний університет

Ключові слова: естетичні рішення, архітектурне середовище, громадські будівлі і споруди, передмістя.

Розглядається аналіз дослідження естетичного рішення у просторі розвитку архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом на прикладі Західного регіону України та визначення основних заходів для покращання естетично-художнього вирішення простору архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом.

Постановка проблеми. Естетичні рішення архітектури громадських будівель і споруд поміж містом і селом дають нам складну незавершену мозаїку архітектурних образів, що упродовж тривалого часу взаємно накладалися в міру їх розвитку. Художньо-естетичне обличчя громадських будівель і споруд постає перед нами як декілька облич, які можуть істотно різнитися в різних його дільницях. Розглянути проблему можна на прикладі Західноукраїнського регіону, зробивши зовнішній візуальний аналіз естетичних рішень у просторі розвитку архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У своїх працях архітектор Б. Посацький наголошує, що сьогодні в Україні можна визначити два основні види розселення:

– міське – зумовлене виникненням і розвитком міст і селищ міського типу;

– сільське – зумовлене розвитком різного роду сільських поселень (сіл, селищ, хуторів тощо).

Що стосується естетичних рішень у просторі розвитку архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом, то переважна більшість цих рішень не враховувалася взагалі [1].

З висловлювань про сучасне село архітектора С. Соколова бачимо, що сучасне село і передмістя повинно відповідати естетично-художнім вимогам комфортного проживання людей [2].

Аналізуючи це, можемо стверджувати, що суспільство досі ще не впоралося з цими проблемами, але працювати над ними потрібно.

Постановка завдання. Мета нашого дослідження – проаналізувати естетичне рішення у просторі розвитку архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом на прикладі Західного регіону України та розробити основні заходи для покращання естетично-художнього вирішення цього простору.

Виклад основного матеріалу. Міське населення в Україні становить переважну більшість, тобто приблизно 68% загальної кількості. На території України планується прокласти три (з дев'яти загальноєвропейських залізничних) коридори, визначені міжнародними погодженнями (так звані критські коридори).

Планувальним стрижнем транспортного коридору має бути автомобільна магістраль першої технічної категорії, яка призначена тільки для обслуговування транзитних потоків руху. Це складна інженерна споруда з комунікаційними вузлами й транспортними розв'язками. Саме тут потрібно поновому підійти до естетичного вирішення архітектури громадських будівель та споруд, які обслуговуватимуть транспортний коридор, що проходитиме як через села, так і через міста Західної України. На основних перетинах нової мережі автомагістралей потрібно планувати створення системи транспортно-складських комплексів. На нових магістралях також потрібно створити розгалужену мережу об'єктів обслуговування туристичного руху.

У межах поміж містом і селом розташовуються: промислові підприємства, що не виділяють шкідливих викидів; території колективних садів і городів жителів міста; громадські будівлі та споруди, науково-дослідні установи й вищі заклади освіти; заклади відпочинку і лікування (санаторії, будинки відпочинку, фільварки, шкільні табори); спортивні споруди (іподроми, мототреки, автотреки); замські озеленені території, в тому числі ліси державного лісового фонду, лісопарки, заповідники природи, пам'ятки ландшафтної архітектури (парково-палацові ансамблі); мисливські господарства; розсадники декоративних кущів і квітів; захисні зелені насадження (біля підприємств,

уздовж залізниць і автомобільних шляхів, уздовж берегів водойм, біля джерел водопостачання); цвинтарі, каплички тощо [3-5].

Розмаїття естетичних складових форм громадських будівель поміж містом та селом зумовлює наявність на території різних категорій населення (постійне і сезонне, міське і сільське), багатотипність мережі розселення (міста, селища міського типу, поселення, хутори, села, дачні поселення) є причиною їх різних естетичних складових.

Досліджуючи стан естетичного вирішення архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом, можемо звернути увагу на їх жалюгідний, хаотичний, безсистемний характер забудови, жакликий стан мереж, доріг та внутрішніх проїздів населених місць. Моментами проскакує естетика окремих сучасних громадських будівель, побудованих українськими бізнесменами, але вона не відповідає навколишньому середовищу. Усе це засвідчує занепад архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом.

Сучасне передмістя – хаос архітектурних форм та їх естетичного сприйняття. Тут ми бачимо елементарне нехтування як історичною, так і проектною системою ведення його забудови.

Осучаснюють передмістя нові АЗС, салони продажу автомобілів, що монтуються з нових архітектурних елементів, виготовлених за новими будівельними технологіями. Усе це дає акцент сучасної архітектури передмістя та ще більше підкреслює різкий контраст між реальним станом основної маси забудови передмістя і рівнем сучасної архітектури.

Низький рівень естетичного вирішення архітектури передмістя можна пояснити зубожінням населення, а також правовим нігілізмом українського населення у дотриманні чинного законодавства щодо забудови [4].

Сьогодні є чимало хороших проектів, схем генеральних планів передмістя, але проблема залишається невирішеною. Велика корупція, скуповування земель навколо міст бізнесменами робить цю ланку неконтрольованою.

Якщо сучасне передмістя порівняти з українським передмістям ХІХ століття, то останнє суттєво виграло в естетичному плані за рахунок єдності композиційного вирішення, національної змістовності образу тогочасної забудови. Можна пригадати знамениті “фільварки”, співучі “корчми”, оспівані у творах М. Гоголя, І. Нечуя-Левицького [6].

На сучасному етапі розвитку архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом можна виокремити такі процеси, які впливають на естетичні рішення забудови:

- деградація естетичних принципів у розвитку архітектури громадських будівель і споруд;
- формування нових форм адміністрування на рівні районів і сільських рад, перегляд старих нормативів та естетичного підходу до громадських будівель і споруд поміж містом та селом;
- перерозподіл виробничих відносин і суспільних трансформацій в Україні, активна міграція молодого й активного сільського населення до міст, самореалізація – зростання міської території за рахунок передмістя;
- перегрупування людських ресурсів призвело до стертя меж поміж містом і селом, розвитку естетичних принципів та рішень архітектури громадських будівель і споруд у передмісті та до втрати потенціалу росту значної кількості сільських населених місць, розташованих на периферії урбанізованих територій.

Висновки. Утворення нових форм господарювання на селі, різкий ріст міста зумовлює потребу комплексного підходу у проектуванні сучасного естетичного простору архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом. Підхід цей полягає у поєднанні поетапних і планомірних естетично-архітектурних заходів щодо реконструкції існуючої забудови з одночасним наданням сучасних естетичних вирішень для перспективних територій у межах передмістя. Економічне зростання нашої держави повинно відіграти тут основну роль.

Зараз пропонується розробити комплексний підхід до естетичних рішень у просторі розвитку архітектури громадських будівель і споруд поміж містом та селом на основі принципів модернізації та спадкоємності архітектурного середовища сучасного передмістя.

Бібліографічний список

1. Посацький Б. С. Основи урбаністики : навч. посіб. Ч. 2. : Розпланування та забудова міст. – Львів : Вид-во НУ “Львівська політехніка”, 2001. – 244 с.

2. Соколов С. М. Благоустройство и планировка сельских населенных мест / Соколов. – Львов, 1975. – 64 с. С. М.
3. Планування і забудова сільських поселень : ДБН. 2.4.-1-94. – К., 1994. – 94 с.
4. Посацький Б. С. Формування архітектурного образу міста : навч. посіб. / Посацький. – К., 1993. – 107 с. Б. С.
5. Кучерявий В. О. Урбоекологія : підручник / В. О. Кучерявий. – Львів : Світ, 1999. – 320 с.
6. Савчак Н. С. Естетичні принципи розвитку архітектурної типології громадських будівель і споруд поміж містом і селом в умовах сучасної Західної України / Н. Савчак // Вісник Львівського державного аграрного університету : архітектура і сільськогосподарське будівництво. – 2008. – № 9. – С. 228-233.

Савчак Н. Эстетические решения в пространстве развития архитектуры общественных зданий и сооружений между городом и селом

Рассматривается анализ исследования эстетического решения в пространстве развития архитектуры общественных зданий и сооружений между городом и селом на примере Западного региона Украины и определения основных мероприятий для улучшения эстетично-художественного решения пространства архитектуры общественных зданий и сооружений между городом и селом.

Ключевые слова: эстетические решения, архитектурная среда, общественные здания и сооружения, предместья.

Savchak N. Esthetic expressions in the sphere of development of public building and constructions architecture between town and country

Considering the analysis of aesthetical decision in the space of the development the architecture social buildings and constructions between city and country (village) as example on the western Ukrainian region and definition the main measures for improving aesthetical – artistically solution architectural space the social buildings and constructions between city and country (village).

Key words: aesthetically beautiful decisions, architectural environment, public buildings and constructions, suburbs.